

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ОСВІТИ УЧНІВ В КРАЇНАХ ЄС

Оксана Кравчина

*Інститут інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України
м. Київ, Україна*

Підприємницька освіта є важливим ключовим елементом допомоги учням стати підприємливими, а в подальшому житті організувати та управляти новими підприємствами, створювати нові робочі місця та підтримувати конкурентоспроможність, що сприятиме розвитку економіки держави в цілому. Необхідно розглядати підприємницьку освіту як основну рушійну силу щодо формування та розвитку підприємницької компетентності та акцентувати увагу на важливості системного підходу до підприємництва на всіх рівнях освіти, щоб підготувати учнів до майбутньої підприємницької діяльності.

Національні стратегії підприємницької освіти в країнах Європейського Союзу (ЄС) відрізняються. По-перше, існують конкретні стратегії підприємницької освіти, що включають спільне бачення у сфері політики, освіти, інновацій та економічного розвитку (такі країни як: Естонія, Швеція, Норвегія, Фінляндія, Бельгія, Німеччина та Уельс). По-друге, багато країн мають більш широкі стратегії, пов'язані саме з освітою та зосереджені на цілях навчання, професійній підготовці молоді та її безперервному навчанні (такі країни як: Греція, Болгарія, Латвія, Австрія, Туреччина та Сербія). По-третє, існують більш широкі стратегії, пов'язані з економікою, які відносяться до підприємницької освіти як до складової стратегії розвитку малого та середнього бізнесу, зайнятості (такі країни як: Литва, Румунія, Іспанія та Шотландія) [1, 2, 3]. Таким чином, систематичний розвиток підприємницької компетентності в різних країнах розглядається в контексті національних стратегій підприємницької освіти.

За результатами дослідження Європейської комісії “Eurydice (2016) Entrepreneurship Education at School in Europe” менше одної четвертої від всіх студентів у країнах-членах ЄС брали участь у навчальному курсі або працювали в сфері підприємництва у школі, а значна частина 15-річних

взагалі не має базових навичок з підприємництва [1]. Основними причинами недостатнього розвитку підприємницької освіти є відсутність освітньої політики в цій сфері, недосконалість або відсутність навчальних програм, застарілі та неефективні методи навчання, відсутність практичного досвіду підприємництва як обов'язкової та регулярної частини навчального плану. Також можна зазначити, що результати навчання в галузі підприємницької освіти розрізнені в більшості країн ЄС [1, 4]. Наприклад, у Естонії, Франції та Італії підприємницька освіта є міждисциплінарною у сфері початкової освіти та замінюється або навіть дублюється факультативними курсами з підприємництва на наступних етапах навчання, що в підсумку призводить до несистемного засвоєння знань з підприємницької освіти [1, 5]. Також у багатьох країнах, таких як Естонія, Литва, Німеччина та Іспанія не існує системного підходу до підприємницької освіти учнів, але при цьому існують численні ініціативи у державному та приватному секторах освіти [1,2,5].

Результати опитування показують, що практично в усіх країнах ЄС неформальна освіта з питань підприємництва повністю відокремлена від політики, пов'язаної з підприємницькою освітою в формальній освіті. Неформальна освіта з підприємництва, як правило, реалізується агентствами малого та середнього бізнесу, агентствами з працевлаштування або неурядовими організаціями та не вписується в загальну систему підприємницької освіти.

Як висновок можна зазначити, що для країн ЄС є необхідних вироблення єдиного компетентного підходу до підприємницької освіти та введення цієї дисципліни у шкільні програми навчання не як факультативного курсу, а як обов'язкового предмета, або через інтегрування в зміст інших обов'язкових предметів, що дозволить набувати учням необхідні знання, вміння, ставлення, уявлення та розвивати підприємницьку компетентність протягом всього навчання.

Ключові слова: підприємницька компетентність, підприємницька освіта, ЄС..

Література

1. European Commission, «Eurydice (2016) Entrepreneurship Education at School in Europe. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European

Union» [Online]. Available: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/images/4/45/195EN.pdf>.

2. Technopolis Group, «Entrepreneurship education in Germany. Entrepreneurship – Promoting entrepreneurial learning in primary and secondary education and in vocational education and training project» 2015, [Online]. Available: http://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Germany_151022.pdf.
3. Entrepreneurship Education in Germany, «Brief Overview of Germany Specific Aspects in Entrepreneurship Education for the DESERVE Project (n. d.) DESERVE» [Online]. Available: http://deserve.eduproject.eu/wp-content/uploads/deserve_profiles-germany-extended.pdf.
4. Edu & Tegu, «Estonia (work in progress). Systematic development of entrepreneurship education at all educational levels (Estonia). European Social Fund supported project; initiated by Estonian Ministry of Education and Research. Program acronym: Edu&Tegu» [Online]. Available: <http://ettevotlusope.edu.ee/wp-content/uploads/2017/03/2016.-a-seire-aruanne.pdf>.
5. «Eesti Kaubandus-Tööstuskoda and Ettevõtlusõppe Mõttekoda (2010) Ettevõtlusõppe edendamise kava: Olen ettevõtlik!» [Online]. Available: http://www.koda.ee/public/Ettevotlusope_edendamise_kava_Olen_ettevotlik_koos_lisadega.pdf.

ТЕНДЕНЦІЇ В НАВЧАННІ ФІЛОСОФІЇ В ШКОЛІ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Вікторія Кришмарел, к.філос.н.

*Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна*

Дослідження присвячено обґрунтуванню необхідності включення навчання філософії в шкільну освіту та окресленню основних тенденцій їх впровадження в країнах Європи та Північної Америки для виокремлення можливостей врахування їх досвіду в українських реаліях. Філософія в школі розуміється як в першу чергу становлення навичок, пов'язаних із вдумливим мисленням, вмінням аналізувати, синтезувати та оцінювати інформацію, позиції, аргументацію, що в перспективі сприятиме реалізації людиною усвідомленої власної позиції у будь-яких сферах життя. Розуміння необхідності навчання філософії в школі наразі притаманне більшості країн Європи та Північної Америки, де вона присутня здебільшого у випускних класах (за даними ЮНЕСКО